

Underlag till förskolerapport 2020

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Underlag till förskolerapport	3
Organisation	3
Kvalitetsarbets genomförande	5
Strukturella förutsättningar.....	7
Förskoleundersökning	8
Tillgång till förskola.....	10
Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning	10
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens	11
Insatser för att stärka barns språkutveckling	12
Förbättringar i personalens arbetssituation.....	13
Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår.....	14

UNDERLAG FÖR FÖRSKOLERAPPORT

Organisation

Inledning

Enligt skollagens fjärde kapitel ska varje huvudman inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Stockholms stads förskolor gör det genom särskilda "Kvalitetsredovisningar".

Tidigare år har varje stadsdelsnämnd skrivit fram en egen förskolerapport som förskoleavdelningen på Utbildningsförvaltningen sammanställt till en gemensam rapport för samtliga stadsdelsnämnders förskolor. Nytt för i år är att varje stadsdelsnämnd istället för en rapport ska skriva fram underlag till förskoleavdelningen som tar fram, precis som tidigare år, en för staden gemensam rapport. Stadsdelsnämndens underlag för förskolerapport skrivs fram enligt mall i stadens integrerade ledningssystem, ILS, och biläggs verksamhetsberättelsen för innevarande budgetår.

Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd är huvudman för de kommunala förskolor som tillhör Hägersten- Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Syftet med detta underlag till förskolerapport är att bedöma måluppfyllelsen utifrån Skolverkets definition; resultat i relation till de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan. Vidare identifiera framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Som en del i kvalitetsarbetet ska underlaget bidra till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Utifrån det fyller underlaget flera funktioner:

- Den är en del i det interna kvalitetsarbetet i stadsdelen.
- Den ger information som stadsdelsnämnden behöver för att kunna skapa goda förutsättningar för förskolorna.
- Den är även en viktig källa till att Stockholms stad som huvudman får en bild av måluppfyllelsen i förskolan. Utifrån det identifieras stadsövergripande utvecklingsområden, prioriteringar och långsiktiga utvecklingsinsatser för att på det sättet ta det övergripande ansvaret att skapa goda förutsättningar för förskolan.

Detta är 2020 års underlag till förskolerapport för Hägersten-Älvsjö stadsdelsområdets 84 förskolor fördelat på 13 förskoleenheter inklusive en resursenhet som också inrymmer tre öppna förskolor och en introduktionsförskola. I stadsdelsområdet ingår 17 stadsdelar, Aspudden, Fruängen, Gröndal, Herrängen, Hägersten, Hägerstensåsen, Liseberg, Liljeholmen, Långbro, Långsjö, Midsommarkransen, Mälarhöjden, Solberga, Västberga, Västertorp, Älvsjö samt Örby slott.

Idag bor det cirka 125 000 personer i stadsdelsområdet och befolkningen ökar snabbt. Under 2021 planeras tre nya förskolor att öppnas om sammanlagt 24 avdelningar samtidigt som fem förskolor avvecklas under 2021.

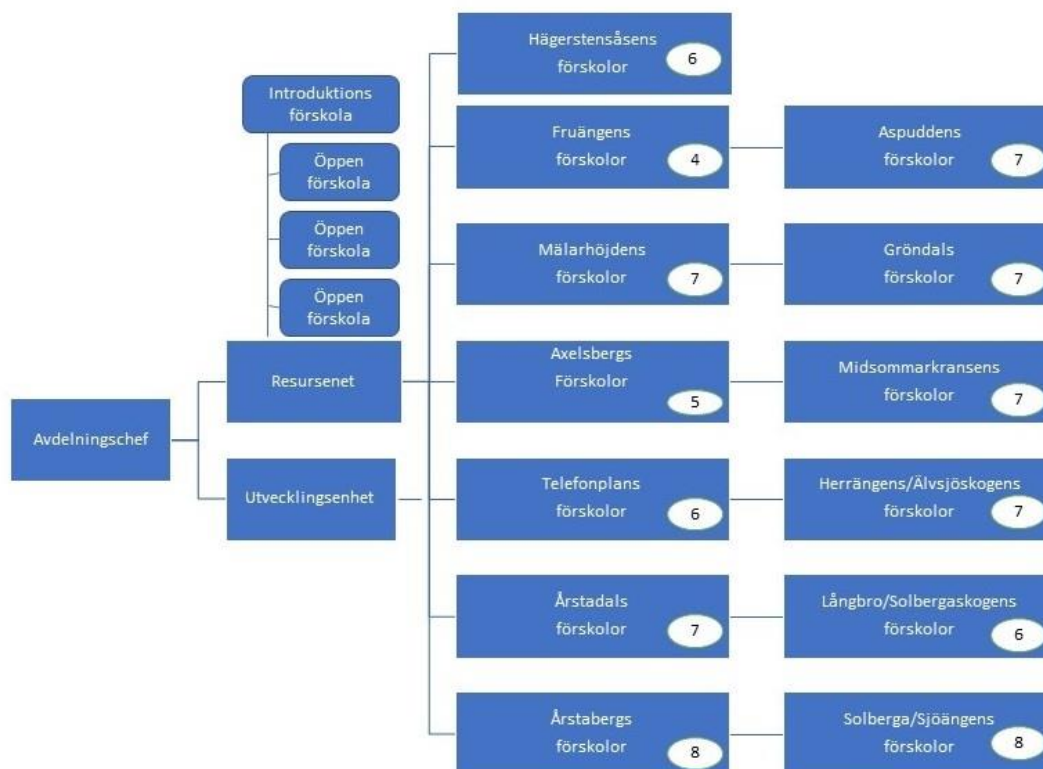
Organisation

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att stadsdelsnämnderna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen skulle upphöra från den 30 juni 2020 och en ny stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö, skulle bildas från och med 1 juli 2020. En verksamhetsplan togs fram i juli 2020 för den nya nämnden och omorganiseringen innebar att förskoleenheterna från de två

stadsdelsnämnderna blev 13 stycken och en resursenhet under en avdelningschef.

Avdelningen för förskola ansvarar för ledning, styrning och utveckling samt myndighetsutövning och den egna förskoleverksamheten. Förskoleverksamheten omfattar drygt 5 700 barn inskrivna på 84 förskolor som fördelas på 13 förskoleenheter. Varje förskoleenhet utgör en resultatenhet och leds av rektor, två biträdande rektorer och en stödfunktion i form av en administratör. Utöver förskoleverksamhet har även stadsdelen en resursenhet där tre öppna förskolor och en introduktionsförskola ingår.

Inom förskoleavdelningen finns två stödfunktioner. Resursenheten för barn i behov av särskilt stöd samt en utvecklingsenhet. Resursenhetens uppdrag är att stärka och utveckla förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd, både det förebyggande och det riktade. Enheten leds av en enhetschef och omfattar utöver specialpedagogiskt stöd och resursfördelning av extra medel även tre öppna förskolor och introduktionsförskola. Utvecklingsenhetens huvudsakliga uppdrag är att på avdelningschef- och ledningsgruppsuppdrag driva ett systematiskt och avdelningsövergripande kvalitetsarbete i riktning mot en sammanhållen och likvärdig förskoleverksamhet.

Organisationsfiguren visar förskoleavdelningen. Avdelningen leds av en avdelningschef som övergripande har två stödenheter till sin hjälp. Till resursenheten knyts avdelningens tre öppna förskolor och en introduktionsförskola. De 84 förskolorna fördelar sig på 13 enheter och siffran inom den vita cirkeln på varje enhet talar om hur många förskolor som varje enhet inrymmer.

Kvalitetsarbets genomförande

Förskoleavdelningens utvecklingsenhet stödjer enheternas utvecklingsarbete på en övergripande nivå genom att driva ett systematiskt och avdelningsövergripande kvalitetsarbete i riktning mot en sammanhållen och likvärdig förskoleverksamhet. Det innebär att kontinuerligt arbeta med identifierade utvecklingsområden, följa upp, utvärdera och planera framåt. Organisatoriska förutsättningar, medarbetarnas kompetens samt barngruppernas storlek är viktiga faktorer som påverkar kvalitén. Arbetet pågår för att skapa likvärdighet kring organisation och det systematiska kvalitetsarbetet i stadsdelen. Likvärdighet innebär inte likartat arbete, variationer förekommer mellan enheterna, anpassningar möjliggörs utifrån lokala behov. Arbetet är särskilt aktuellt under 2020–2021 med tanke på bildandet av ny stadsdel.

Grunden till de valda utvecklingsområdena de senaste åren är resultaten av utvärderingar, så som arbetslagens och ledningens analyser av WKI-n, förskoleundersökningen och medarbetarundersökningen.

Variationer i kvalitén förekommer mellan och inom enheterna. En förklaring till det är att nya enheter bildades, under 2019 i Hägersten-Liljeholmen och under 2020 i Älvsjö. Rektorer driver utvecklingsprocesser på de egna enheterna med stöd och samordning från förskoleavdelningen.

Det är för tidigt att analysera effekterna av de organisatoriska förändringarna.

Under året har ett fåtal klagomål/synpunkter kopplat till förskolan mottagits. Respektive enhet har återkopplat de åtgärder man vidtagit till anmälaren.

Prioriterade kommande utvecklingsområden

Ledningsgruppen har tillsammans med biträdande rektorer haft två workshops under november för att utvärdera arbetet och identifiera utvecklingsområden inför arbetet med VP21. Nedan bild visar en sammanfattning av de övergripande områden som identifierades och ansågs vara särskilt viktiga att prioritera under 2021. Inom varje område pågår olika insatser för att öka likvärdigheten, eller planeras påbörjas under 2021.

Digitalisering	Undervisning	Ledarskap	Kommunikation
<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogers användning av digitala verktyg i undervisningen • Skolplattformen som ett kommunikationsverktyg	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogernas bedömarkompetens WKI • Undervisningsmiljöer • PoB-en som ett verktyg för dokumentation och uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> • gemensamma strukturer, dokument, ställningstaganden, rutiner, riktlinjer • Närvarande ledarskap • Återkoppling T1, T2 och WKI	<ul style="list-style-type: none"> • Mellan ledning till VH • Mellan pedagog till VH • Mellan ledning till medarbetare • Skolplattformen som ett kommunikationsverktyg

Digitalisering

En digitaliseringsstrategi för den nya stadsdelen har tagits fram under hösten 2020. Den ska implementeras på förskolorna under våren 2021.

En arbetsgrupp har under hösten 2020 arbetat med att ta fram samtalsmallar för utvecklingssamtalet i Planering och bedömning. Det arbetet är i sitt slutskede och implementeringen planeras för våren 2021.

Digitala verkstan, som är stadsdelens satsning för att öka pedagogernas kompetens och användning av digitala verktyg i undervisningen, har uppdaterats under hösten 2020. I början av 2021 kommer alla enheter få det uppdaterade materialet samt nya digitala verktyg. Ett Teams-forum planerar att startas för att erbjuda möjlighet till kompetensutveckling och kunskapsdelning pedagoger emellan.

Undervisning

Under 2020 skulle stadsdelen ha tagit fram **ställningstaganden för lärmiljöer**. Detta som ett led i arbetet med att skapa miljöer av hög kvalité för våra barn. Kopplingar har gjorts till bland annat Ann Pihlgrens undervisningsmiljöer. På grund av pandemin och sammanslagningen av stadsdelarna, har arbetet blivit försenat. En plan för hur arbetet ska genomföras finns och arbetet startar i början av 2021.

Barnkonventionen - Ett material har tagits fram under 2020 i syfte att stödja enheternas arbete med barnkonventionen. Materialet innehåller ett förslag på en arbetsgång, förslag på enkätfrågor för att få fram ett nuläge och för att följa upp arbetet på förskolorna, samt länkar till information och webbkurser om Barnkonventionen.

Den satsning stadsdelen haft på Interkulturalitet, språk och kommunikation med Jonas Stier har också kopplats samman med arbetet med Barnkonventionen utifrån rätten att kunna föra fram sin åsikt.

Interkulturalitet och språk - Förskoleavdelningen genomför en utbildningssatsning i syfte att bidra till en kompetenshöjning hos personalen inom förskoleverksamheten i Hägersten-Älvsjö kring interkulturalitet, språk och kommunikation. Arbetet är en fortsättning på implementeringen av Lpfö.

Fortbildningen har letts av Jonas Stier och Bim Riddersporre och följs upp i arbetet på enheterna. Till arbetet har Stier/Riddersporres bok Interkulturellt arbete i förskolan – med läroplanen som grund köpts in till förskolorna.

Rektorer och nyckelpersoner, de som kommer driva arbetet på enheterna, har deltagit i en fördjupad kompetensutveckling i form av workshops och föreläsningar. Alla medarbetare har deltagit i en digital föreläsning. Det har också funnits möjlighet för medarbetarna att vid olika tider logga in och ställa frågor direkt till Jonas Stier,

På grund av pandemin har arbetet fördröjts och en uppföljande heldag med ledning och nyckelpersoner kommer genomföras under februari 2021. Syftet med den är att knyta ihop och synliggöra behov framåt.

Rörelsestrategin - Utvecklingsenheten har påbörjat framtagandet av en rörelsestrategi. Implementeringen av strategin påbörjas under våren 2021. Boken Rörelseglädje för hållbara barn har köpts in till alla förskolor som komplement till strategin. En annan viktig del i arbetet med barns rörelse är deltagandet i rörelsestudien 2020–2021 som Region Stockholm genomför på 22 av stadsdelens förskolor. Vi ser deltagande som en kompetenshöjning och planerar för hur vi i förlängningen ska sprida de deltagandes förskolor kunskaper och erfarenheter till alla.

Kultur ställningstagande – Under 2020 har stadsdelen tagit fram ställningstagande i kultur. I processen har en representant från varje enhet samt förskoleavdelningen deltagit. Arbetet påbörjades i Hägersten-Liljeholmen och avslutades efter samgåendet, i Hägersten-Älvsjö.

Implementeringen är pågående. Materialet består av flera delar med syftet att bredda pedagogernas tankar och förhållningssätt i arbetet med barnen samt att synliggöra för vårdnadshavare vad kultur i förskolan kan vara.

Ledarskap

Ledarskap fortsätter vara ett utvecklingsområde, behovet blev än mer aktuellt i och med sammanslagningen av stadsdelarna. Gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet samt likvärdiga policyn, dokument, rutiner och riktlinjer är en väsentlig del av utvecklingsarbetet 2021. Arbetet med att revidera, skapa nytt, göra klart, implementera och fördjupa kommer präglade arbetet under 2021. Syftet är att skapa ett ”Vi i Hägersten-Älvsjö” tänk hos både rektorer och medarbetare.

Utvecklingsarbetet fortsätter inom områden Förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare, fortbildning för kockar samt introduktion för nyanställda.

Kommunikation

Under workshopen framkom rektorernas behov av att utveckla kommunikationen både inåt i organisationen och utåt mot vårdnadshavare och allmänheten. Mycket av kommunikationen sker i skrift, via mejl eller Skolplattformen, vikten av tydlighet har uppmärksammats extra under året med pandemin. Utvecklingsenheten planerar en workshop med rektorer och biträdande rektorer, med fokus på kommunikation, under planeringsdagen i mars 2021.

Strukturella förutsättningar

Mot bakgrund av att stadsdelsnämnderna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen sammanslogs den 1 juli 2020 är det svårt för att ta fram uppgifter för åren 2019 och 2018 som ska spegla den nya stadsdelsnämndens sammanslagna resultat, varför endast uppgifter för 2020 lämnas.

	2020	2019	2018
Antal inskrivna barn i kommunal förskola	5 784		
Barn per personal/årsarbetare, med resurspersoner	5,2		
Barn per personal/årsarbetare, utan resurspersoner	6,1		
Barn per grupp i genomsnitt totalt	16,4		
Barn per grupp i genomsnitt yngre barn	15,4		
Barn per grupp i genomsnitt äldre barn	17,7		
Andel legitimerade förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärlägarlegitimation) som är i tjänst den 15 oktober. OBS! Läs anvisning ang. vilka som ska räknas med.	34 %		
Antal anställda som förskollärare	384		

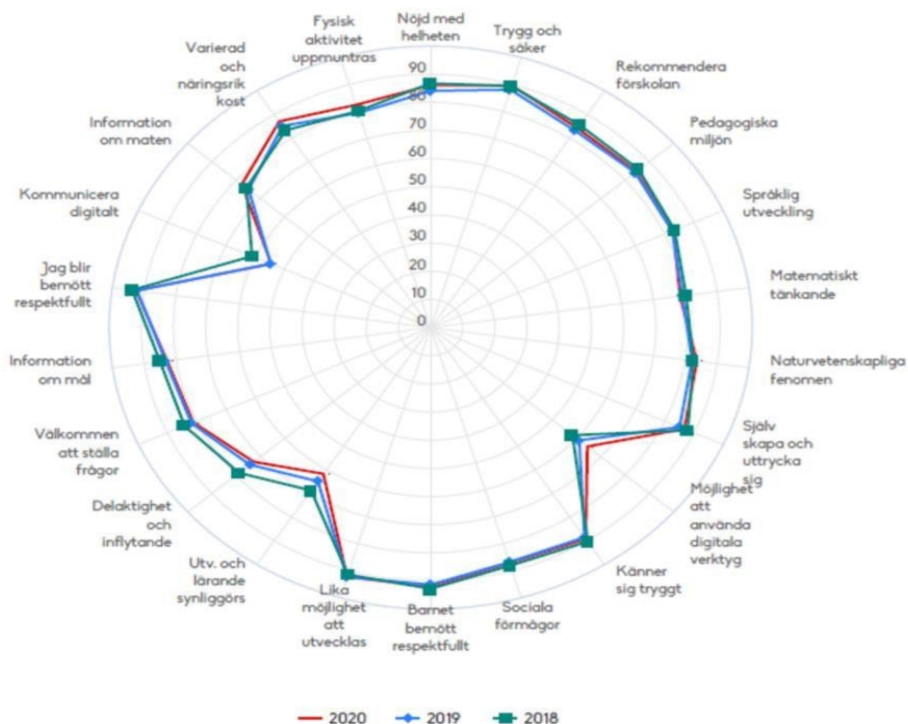
Antal anställda som förskollärare som saknar legitimation	19		
Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen	21		
Antal avdelningar med fler än en legitimerad förskollärare	51		
Andel anställda som saknar svensk examen från pedagogisk högskoleutbildning eller gymnasial utbildning för arbete med barn	4,8 %		

Förskoleundersökning

Förskoleundersökningen 2020 genomfördes i respektive stadsdel, innan den nya stadsdelen bildades i juli 2020. Undersökningen baseras på 77 procent svar i Älvsjö samt 67 procent svar i Hägersten-Liljeholmen. Sammantaget är det 4555 svar.

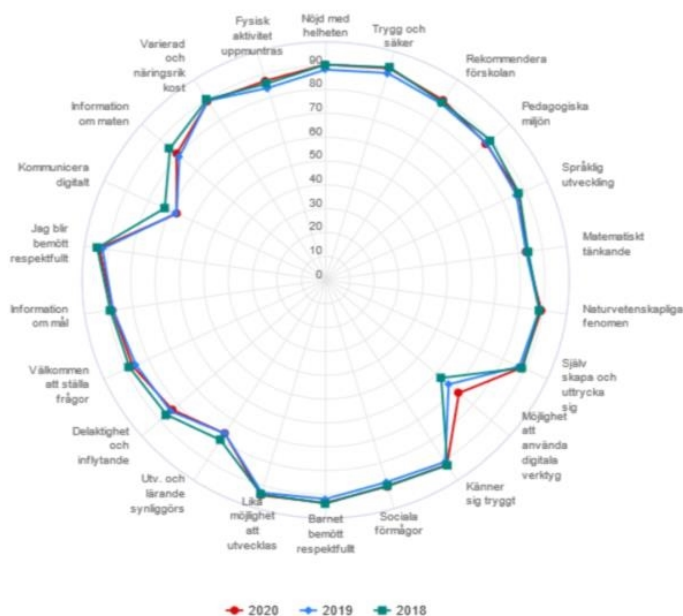
Graferna visar resultaten i respektive stadsdel för de senaste tre åren. En övergripande jämförelse av nöjdföräldrindex redovisas i nedan tabell.

Hägersten-Liljeholmen Kommunala Vårdnadshavare Förskola (3122 svar, 67%)

Älvsjö Vårdnadshavare Förskola (1433 svar, 73%)

Resultaten är generellt högre i Älvsjö än i Hägersten-Liljeholmen, båda stadsdelarna ligger dock något över stadens genomsnitt.

I Hägersten-Liljeholmen sjönk nöjdföräldraindex marginellt under 2019 för att åter höjas under 2020. Sannolikt har omorganisationen som skedde i januari 2019 påverkat resultatet. Sänkningen kom i samband med omorganisationen och ökningen ett år senare när den nya organisationen och nya rektorer fått tid att etablera sig på enheterna.

Den generella slutsatsen är att stadsdelarna har samma fokusområden likväl som styrkor. Detta underlättar fortsatt arbete med att utveckla verksamheten utifrån vårdnadshavares synpunkter.

Under området Utveckling och lärande fortsätter användandet av digitala verktyg i lärandet samt digital kommunikation med hemmet ha lägst resultat, även om en höjning har skett 2020.

Skolplattformen i sin helhet har tagits i bruk under 2020 på alla enheter, något som vårdnadshavare har haft höga förväntningar på. En snabb omställning till digital kommunikation och information skedde på alla enheter på grund av pandemins utbrott vilket ledde till att användandet av Skolplattformen ökade markant under andra delen av året, både från förskolans och vårdnadshavares håll.

Åtgärder som planeras för 2021 gällande användandet av digitala verktyg i lärandet är kopplade till stadsdelens digitala verkstad som har vidareutvecklats och ska tillgängliggöras alla enheter i början av 2021. Syftet är att öka användandet av digitala verktyg i lärandet på alla förskolor.

Enheterna följer upp förskoleundersökningen som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Hägersten-Liljeholmen Älvsjö	2020	2019	2018
Nöjd föräldrindex	87%	86%	87%
	91%	89%	91%

Tillgång till förskola

Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 2–5 år går i förskola, cirka 97 procent. Alla sökande erbjuds barnomsorg inom garantitid.

Alla vårdnadshavare ges information om rätten till förskola via [forskola.stockholm](http://forskola.stockholm.se) samt Öppet hus-tillfällen på förskolorna. Information erbjuds även på våra öppna förskolor och introduktionsförskolan kontinuerligt. För att underlätta valet av förskola, har alla förskolor påbörjat ett arbete med att producera introduktionsfilmer som kompletterar Öppet hus-tillfällen. Filmerna publiceras på Hitta förskola. Detta har varit särskilt uppskattat under pandemin då många av öppet hus-tillfällen har ställts in eller begränsats.

Introduktionsförskolan har arbetat uppsökande under 2020, för att identifiera och skapa kontakt med nyanlända familjer vars barn inte går på förskola i dagsläget. Sedan uppstarten i november 2019 har verksamheten haft cirka 10 barn, antalet bedöms öka allt eftersom verksamheten etablerar sig och når ut till fler inom målgruppen.

Förskoleavdelningen har fått indikationer om att det eventuellt kan finnas barn i stadsdelen som inte går på förskolan. Informationen är otillräcklig i dagsläget, förskoleavdelningen har startat en dialog med ansvarig samordnare på Utbildningsförvaltningen för att få en djupare förståelse och stöd i hur vi kan arbeta med att nå den eventuella målgruppen. Arbetet kommer fortsätta under 2021.

Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning

För att öka andelen legitimerade förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning ett prioriterat område. Förskoleavdelningen fortsätter det långsiktiga utvecklingsarbetet som omfattar ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer, mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. I kompetensförsörjningsarbetet ingår även att barnskötare som saknar grundutbildning uppmuntras att utbilda sig samt områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare) och APL (arbetsplatsförlagd lärande för barnskötare). Samarbetet med Midsommarkransens gymnasium och SU och Södertörns högskola fortsätter.

Alla vårdnadshavare ges information om rätten till förskola via [forskola.stockholm](http://forskola.stockholm.se) samt Öppet hus-tillfällen på förskolorna. Information erbjuds även på våra öppna förskolor och introduktionsförskolan kontinuerligt. För att underlätta valet av förskola har alla förskolor påbörjat ett arbete med att producera introduktionsfilmer som kompletterar Öppet hus-tillfällen. Filmerna publiceras på Hitta förskola. Detta har varit särskilt uppskattat under pandemin då många av öppet hus-tillfällen har ställts in eller begränsats.

Förskoleavdelningen planerar även att genomföra kompetensutvecklingsinsatser i syfte att stärka kompetensen inom kök och kosthållning i riktning mot en mer hållbar utveckling.

Detta arbete har blivit försenat på grund av pandemin. En arbetsgrupp har bildats och kartlagt kompetensutvecklingsbehoven.

Utöver den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen behöver verksamheten också ha en kortsiktig lösning för hur undervisning enligt skollagen ska säkerställas då det akut saknas förskollärare i ett arbetslag.

En kortsiktig lösning för att lösa undervisningsansvaret utgår från varje förskolas lokala förutsättningar. Exempel på förutsättningar som påverkar kan vara antal arbetslag, antal förskollärare, medarbetarnas erfarenhet och kompetens samt möjligheter till övergripande stöd. Det är därför inte vara möjligt att använda samma lösning på varje förskola.

Förskoleavdelningen har under 2019 tagit fram fyra möjliga lösningar för att säkerställa undervisning enligt skollagen då förskollärare saknas i ett arbetslag. Alternativen är listade enligt den prioriteringsordning de, om möjligt, bör användas.

1. Löpande tjänstefördelning. Redan anställd förskollärare inom enheten flyttar till arbetslaget.
2. Legitimerad förskollärare från annat arbetslag ansvarar för och leder undervisningen.

Lösningen förutsätter:

- Samordning av planering och reflektion mellan de båda arbetslagen.

3. Biträdande förskolechef eller övergripande pedagogisk ledare som är legitimerad förskollärare ansvarar för och leder undervisningen.

Lösningen förutsätter:

- Deltagande i avdelningens planeringar och reflektioner.

4. En befintlig barnskötare som studerar till förskollärare ansvarar för och leder undervisningen. Lösningen avser endast termin fem och sex.

Lösningen förutsätter:

Tidsbegränsad anställning som obehörig förskollärare i sex månader, max ett år i avvaktan på legitimation.

Lösningen förutsätter:

- Tjänstledighet från ordinarie tjänst som barnskötare
- Att en biträdande förskolechef eller pedagogisk utvecklare som är legitimerad förskollärare deltar i avdelningens planeringar och reflektioner.

Förskoleavdelningen kartlägger och dokumenterar hur undervisning enligt skollagen säkerställs enligt ovan. Kartläggningen redovisas och uppföljning sker i samverkansgrupp en gång om året.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Språkinventeringen för oktober 2020 visar att 39 procent av pedagogerna är flerspråkiga. Största andelen av våra flerspråkiga pedagoger har goda språkkunskaper i svenska. Behovet finns men är relativt litet. I de flesta enheter finns dock ett behov av ökade kunskaper i

svenska. De varierar från ett fåtal till en lite mindre grupp.

Ett större behov är att kompetensutveckla pedagoger i att möta flerspråkiga barn i undervisningen. Det är lika viktigt utifrån frågan att kunna tillgodose läroplansuppdraget – att ge alla barn goda kunskaper i svenska. Stadsdelen har 35 procent flerspråkiga barn. Andelen pedagoger med kunskap att möta flerspråkiga barn är relativt låg.

Vi har precis genomfört en egen större inventering av olika språkliga områden med alla enheter som blev klar oktober 2020. Vi har identifierat ett mindre behov av kompetenshöjande insatser i svenska för pedagoger. Det är från ett fåtal till en mindre grupp. Där har inga insatser gjorts ännu. Dock är kompetenshöjande insatser för att möta flerspråkiga barn större.

Följande två insatser har påbörjats:

1. Kompetensutveckling i en modell för språksamtal med vårdnadshavare
2. Löpande 2-dagars kompetensutveckling, Flerspråkighet i förskolan

Insatserna startade upp under 2020 och fortsätter under 2021.

Insatser för att stärka barns språkutveckling

Svenska språket

Hägersten-Älvsjö har områden med hög andel flerspråkiga barn.

2020 gjordes en inventeringen inom den nya organisationen. Inventeringen sammanställdes i december 2020. Inventeringen synliggjorde skillnader mellan olika enheter i barns och pedagogers kompetenser i olika språk. Även kopplingen till pedagogers kompetens i flerspråkigt arbete inom enheterna synliggjordes. Förskoleavdelningens ledningsgrupp och stadsdelens arbetsgrupp i språk, som har representanter från alla enheter, kommer utgå från inventeringen i kommande diskussioner under 2021.

Stadsdelen har en arbetsgrupp i språk med representanter från alla enheter samt en förskolestrateg. Gruppen arbetar med språkfrågor utifrån enheternas behov, på uppdrag av ledningsgruppen. En bredare inventering av enheternas språkarbete är precis genomförd som tillsammans med stadens språkinventering utgör grund för det fortsatta arbetet. Deltagarna i arbetsgruppen ska under 2021 gå Skolverkets utbildning till Läs-, språk- och skrivutvecklare. Genom utbildningsinsatsen har arbetsgruppen ett gemensamt utgångsläge. Under 2021 planerar ett stödmaterial till enheterna tas fram.

Arbetet att stärka barns språkutveckling följs upp i arbetsgruppen och ledningsgruppen hålls löpande informerad via strateg.

Nationella minoritetsspråk

Vårdnadshavare kan vid ansökan om förskoleplats önska förskola helt eller till väsentlig del på förvaltningsspråken. Ingen övrig information har getts. Under 2021 har avdelningen planer på att förstärka informationen via stadsdelens tre öppna förskolor.

Stadsdelen har efterfrågan på finska. Stadsdelen har en förskola där undervisning bedrivs på finska. På den avdelningen talar alla pedagoger finska.

I den inventering som genomförts i stadsdelens förskolor har identifierats två barn med samiska och två barn med meänkieli som identitetsspråk. Ingen av dem efterfrågar förskola på aktuella förvaltningspråk.

Den senaste inventeringen visar att vi i nuläget inte har personal som talar några andra minoritetsspråk utöver finska.

Förbättringar i personalens arbetssituation

Grundläggande förutsättningar för förskollärares och arbetslagens uppdrag att planera, följa upp och utvärdera arbetet

En överenskommelse om PUT-tid (pedagogisk utvecklingstid) finns för förskollärare och gäller på samtliga enheter. Överenskommelsen innebär 4 timmar PUT i veckan, som schemaläggs inom den ordinarie arbetstiden. Rektor ansvarar för implementering och genomförande.

Rektor ansvarar för att säkerställa att även barnskötare får tid för för- och efterarbete utifrån sitt uppdrag. Den tiden är idag inte överenskommen på övergripande nivå, dialog om frågan förs i ledningsgruppen.

Alla enheter arbetar i Planering och bedömning med planering, dokumentation och uppföljning av arbetet. Arbetssätten skiljer sig åt, då implementeringen av modulen började i respektive stadsdel innan sammanslagningen. Arbeta pågår med att skapa samsyn och likvärdiga arbetssätt i Planering och bedömning inom den nya stadsdelen. En workshop planeras med rektorer och biträdande rektorer för att sätta gemensamma ramar för det systematiska kvalitetsarbetet i Planering och bedömning.

WKI används av alla arbetslag samt ledning för att följa upp och utvärdera verksamheten. I utvärderingen inför VP-arbetet uttryckte rektorerna ett behov av att fortsätta utveckla arbetet med WKI-n, bland annat höja bedömarkompetensen hos arbetslag, samt skapa likvärdiga strukturer och systematik i för- och efterarbetet kring självskattningen. Enheter som har utvecklat sin systematik kring WKI-n har märkt goda resultat i bedömarkompetensen hos medarbetare och fördjupad förståelse för kriterierna.

Tydliga roller och tydligt ansvar i arbetslaget mellan förskollärare och barnskötare

Kompetensutvecklingsinsatser kopplade till Lpfö18 pågår i stadsdelen sedan 2019. Alla medarbetare deltog i en föreläsning med Ann Pihlgren under hösten 2019, följt av reflektioner utifrån ett stödmaterial i samtliga arbetslag.

Satsningen fortsatte under 2020 med föreläsningsserie av Bim Riddarsporre och Jonas Stier, även det för samtliga medarbetare. Fokus har varit uppdraget i Lpfö utifrån språk, kommunikation och ett interkulturellt förhållningssätt, på olika nivåer i organisationen. Rektorer, biträdande rektorer och övriga nyckelfunktioner hade ett spår anpassat utifrån deras roll medan medarbetares spår var anpassat utifrån deras uppdrag. Stödmaterial användes även här för att fördjupa och utveckla diskussionerna i arbetslagen. På grund av pandemin genomfördes föreläsningarna digitalt.

De ovannämnda kompetensutvecklingsinsatserna kopplade till uppdraget i Lpfö18 innefattar även barnskötarna.

Förutom det har stadsdelen ett långtgående samarbete med Midsommarkransens Pedagogikcollege. 20 medarbetare utbildades till barnskötare under 2019, vilket mättade behovet under 2020. Utöver det har 24 barnskötare med äldre utbildning deltagit i en uppdragsutbildning.

Stadsdelen har ingått i en referensgrupp tillsammans med två andra stadsdelar för att utforma en kvalitativ utbildning till barnskötare. I samarbetet med Pedagogikcollege ingår även utbildning till handledare för de barnskötare som tar emot elever.

Rutiner för introduktion av nyanställda revideras under 2021. Arbetet är försenat på grund av pandemin och sammanslagningen av stadsdelarna. Detsamma gäller för mentorskapet. Dock finns en rutin framtagen och implementerad i gamla Hägersten-Liljeholmen som ska ligga till grund för revideringen.

Praktiska arbetsuppgifter för förskollärare och barnskötare utöver undervisning och arbetet i barngruppen

Samtliga enheter har en grundorganisation med en rektor, två biträdande rektorer och en administratör. Variationer förekommer, beroende på enhetens storlek och särskilda karaktär. Flertalet av enheter har även arbetsplatsledare på respektive förskola, som fungerar som en kommunikativ länk och är operativa i det dagliga samordningsarbetet.

Organisationen har lett till att arbetsuppgifter av mer administrativ karaktär kunnat lyftas från enskilda förskollärare och barnskötare, vilket frigör mer tid för undervisning och arbete i barngrupp.

Inskolningar sker året om, även om ett stort antal barn skolas in i augusti respektive januari. Rutiner för inskolningar finns på alla enheter och skiljer sig utifrån enheternas organisation och förutsättningar.

Hälsofrämjande förebyggande insatser för att skapa friska arbetsplatser

Förvaltningen har i verksamhetsplanen för 2020 haft aktiviteter som syftar till att förbättra arbetssituationen för medarbetare samt minska sjukskrivningsgraden. Bland annat skulle en analys av faktorer som påverkar sjukfrånvaro göras. Ett annat exempel är arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare som har fortgått i olika omfattning på samtliga enheter. Bildandet av ny stadsdel samt pandemin har påverkat arbetet.

Det är svårt att svara på om sjukfrånvaron har påverkats av insatserna, då sjukfrånvarostatistiken är påverkad av pandemin och därmed svår att analysera.

Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltningen föreslår följande gemensamma stadsövergripande insatser i syfte att utveckla stadens kompetens.

1. Erbjudna en samordnad uppföljning för de pedagoger i staden som nu går 7,5 p Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan via Södertörns högskola – Exempelvis via seminarier eller föreläsningar – I syfte att hålla i och hålla kvar kunskapen, utbyta erfarenheter, ett stöd i arbete att sprida och fördjupa kunskap
2. Erbjudna en samordnad kompetensutveckling i minoritetsspråk